

PLAN VAN AANPAK

Betreft : Programmalijn B - Inspiratie
Van : Stuurgroep Wonen en Zorg 2040 IVVU
Datum : 29 november 2021

1. Inleiding en doel

Programmalijn B van het Projectplan Wonen en Zorg 2040 omvat inspiratie en oplossingsrichtingen. In dit plan van aanpak werken we uit hoe we deze fase gaan organiseren.

Op 24 oktober heeft een brainstorm met extern adviseurs en (leden van) de stuurgroep plaatsgevonden om na te denken over de beste manier om de inspiratie vorm te geven. De uitkomsten van deze brainstorm vormen de basis voor dit plan van aanpak. Doel van programmalijn B is enerzijds het toegankelijk maken van inspirerende voorbeelden, maar vooral het effectief samenbrengen van partijen. Het gewenste resultaat is dat IVVU-leden en andere partijen lokale en regionale mogelijkheden identificeren en in gezamenlijkheid belemmeringen wegnemen om projecten in wonen met zorg te realiseren.

In dit plan van aanpak starten we met een beschrijving van de huidige situatie en wat we hebben geleerd in het project tot nu toe. Vervolgens gaan we in op de voorgestelde aanpak zelf.

2. Huidige situatie

Landelijk is veel informatie beschikbaar over de uitdagingen in de verpleeghuiszorg nu en de ontwikkelingen naar 2040. In de eerste programmalijn brengt Project Wonen en Zog 2040 dit bijeen. De oplossingsrichtingen vormgeven is een uitdaging waarbij verschillende partijen met elkaar de krachten zullen moeten bundelen.

De volgende partijen spelen hierbij een rol:

- Zorgorganisaties: aanbieders van zorg, soms in combinatie met wonen. Traditionele VVT-instellingen, particuliere initiatieven en thuiszorgorganisaties.
- Gemeenten: stellen woonzorgvisies op en zijn verantwoordelijk voor het sociaal domein, welzijn en WMO, waar de eerste zorgvraag zich vaak aandient. Daarnaast hebben gemeenten een regierol in wonen en Ruimtelijke Ordening.
- Financiers: met name het zorgkantoor voor zware zorg, maar ook gemeenten en zorgverzekeraars als het gaat om thuiszorg.
- Woningcorporaties en andere vastgoedpartijen die als woningaanbieders ontwikkelingen in gang kunnen zetten en kunnen investeren in vastgoed.

De vier (of meer) verschillende soorten partijen hebben elk hun eigen rol in het vinden van oplossingsrichtingen en hanteren hun eigen strategieën. Er bestaan ook verschillende inzichten in wie de regie heeft of op zich zou moeten nemen, maar waar wel overeenstemming over lijkt te bestaan is de noodzaak tot het leggen van verbindingen tussen deze partijen en het creëren van een gezamenlijke motivatie en inspiratie.

In dit plan van aanpak gaan we ervan uit dat alle partijen zich bewust zijn van de opgave, zich verbonden voelen met de problematiek en tenminste een medeverantwoordelijkheid voelen voor oplossingsrichtingen. We nemen vanuit het project initiatief om (samen met onze leden) het overleg tussen partijen in de vorm van inspiratiesessies te initiëren, of te ondersteunen waar dit al op gang is, en te voorzien van een inspirerend aanbod, informatie of verdere analyses.

In het bestuurlijk akkoord van april 2021¹ is afgesproken dat alle gemeenten medio 2021 beschikken over een woonzorgvisie, die eind 2021 is vertaald naar concrete prestatieafspraken. In 2022 wordt die opgave verwerkt in uitvoeringsprogramma's. In hoeverre de gemeenten aan deze planning voldoen hebben we geïnventariseerd (zie paragraaf 3.1). De conclusie lijkt gerechtvaardigd dat niet alle gemeenten aan deze planning voldoen. Dit kan verschillende oorzaken hebben.

Zorgorganisaties hebben verschillende strategieën, die soms wel en soms niet volledig in de woonzorgvisies van de gemeenten passen. Partijen kunnen (deels) verschillende belangen hebben. Ook het belang van vastgoedpartijen wijkt hiervan af (rendement). Soms leidt dit samenstel tot mooie initiatieven, zoals in Nieuwegein, maar vaak moeten de partijen nog (beter) met elkaar in verbinding worden gebracht.

3. Aanpak

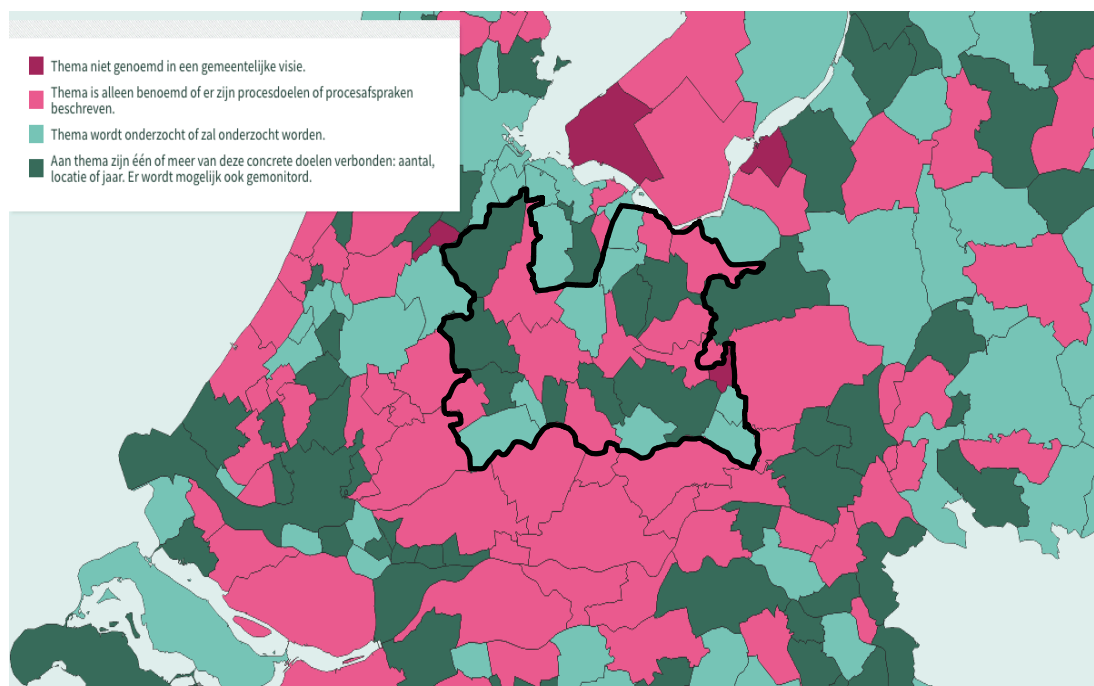
Wij stellen voor de aanpak te laten bestaan uit de volgende stappen en ingrediënten.

1. Analyse gemeentelijke woonzorgvisies in regio Utrecht: kansen en mogelijkheden op lokaal niveau.
2. Selectie van 4 pilot-gemeenten; koplopers en achterblijvers, kansen en mogelijkheden, voorzien van een analyse van de woonzorgvisie en een stakeholder-analyse: wie moeten we hebben, wat is de stand van zaken? Vervolgens uitrollen naar andere gemeenten.
3. Per gemeente zorgorganisaties (leden en niet-leden), gemeente en zorgkantoor uitnodigen voor een inspiratiesessie over:
 - a. de Gap-analyse van Sinfore, voorzien van een toelichting en eerste interpretatie.
 - b. een "aanbod" vanuit de IVVU, met een vooraf met de leden afgestemd aanbod van oplossingen in wonen en zorg.
4. Zo nodig toevoegen van vastgoedpartijen (corporaties, beleggers), thuiszorgorganisaties en een ruimtelijk/stedenbouwkundig adviseur om snel concrete mogelijkheden op te pakken en voor te bereiden voor een project.
5. Waar zinvol en van toepassing betrekken we het gebruikersperspectief, bijvoorbeeld door Participatie- of WMO-raden.

3.1 Analyse gemeentelijke woonzorgvisies

De voortgang van de totstandkoming van gemeentelijke woonzorgvisies, het niveau van de analyses en de concreetheid van de uitvoeringsplannen verschillen sterk. Hieronder de typering van de huidige situatie zoals die recent is geïnventariseerd door de Taskforce Wonen en Zorg. Dit is nog exclusief updates die na de zomer zijn vastgesteld. Ter voorbereiding van de inspiratiesessies checken wij vanuit het project nog de laatste stand van zaken van de betreffende gemeente.

¹ <https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/publicaties/2021/06/02/afspraken-bestuurlijk-overleg-wonen-voor-ouderen-tussen-aedes-actiz-vng-taskforce-wonen-en-zorg-zn-ministerie-bzk-en-vws-8-april-2021/afspraken-bestuurlijk-overleg-wonen-voor-ouderen-tussen-aedes-actiz-vng-taskforce-wonen-en-zorg-zn-ministerie-bzk-en-vws-8-april-2021.pdf>

Figuur 1: Analyse woonzorgvisies per gemeente volgens Taskforce Wonen en Zorg (november '21)

3.2 Selectie 4 pilotgemeenten

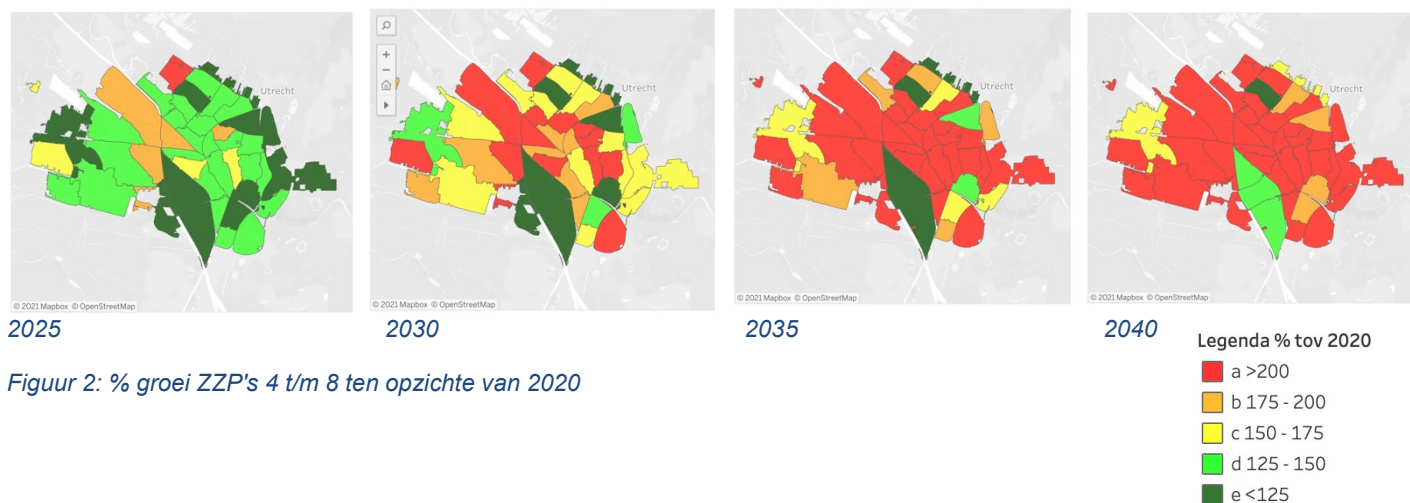
Vanuit de Stuurgroep kwamen gemeenten De Ronde Venen en Oudewater naar voren. Gezien de staat van de beleidsontwikkeling en de behoefte aan beleidsinformatie ligt Utrecht-stad West voor de hand en bijvoorbeeld Rhenen. Per gemeente maken we een stakeholderanalyse en bereiden we de sessies voor met de betreffende zorgorganisaties en gemeente (voorafgaand aan stap 4).

3.3 Inspiratiesessie

Per geselecteerde gemeente nodigen we de betreffende gemeenteambtenaren voor wonen en voor zorg, de betreffende wethouder en de in dat werkgebied actieve zorgorganisaties en het zorgkantoor uit voor een gesprek, met als doel informatie uit te wisselen en partijen te inspireren om kansen en mogelijkheden concreet te maken. Dit gesprek wordt door de projectleiders voorbereid met de betreffende ambtenaren en zorgorganisaties, door o.a. de analyse uit te wisselen en toe te lichten, de context van de Krachtig Verbindende Toekomstvisie te betrekken, zodat de inspiratiesessie zelf de juiste vorm en inhoud krijgt. Het zorgkantoor kan hierin ook betrokken worden. In een vervolg kunnen vastgoedpartijen en adviserend stedenbouwkundige een rol spelen.

a) Gap-analyse

Met de Gap-analyse van Sinfore kunnen we in elk geval een gemeenschappelijke basis leggen voor de opgave die er per wijk of dorp is en dit kan het startpunt zijn van het overleg. Het Geo-informatiesysteem is deels gereed. Ter informatie hieronder een voorbeeld van de prognose van de procentuele ontwikkeling van het aantal indicaties in de gemeente Utrecht ten opzichte van 2020 (PC4-niveau), uit Zorg 2020 – 2050.

Figuur 2: % groei ZGP's 4 t/m 8 ten opzichte van 2020

Aan deze weergave van de vraagzijde worden nog toegevoegd: het aanbod van zorgorganisaties per postcodegebied, globale uitbreidingsplannen per subregio en aanbod van geclusterde woonvormen en zorgwoningen. Daarmee ontstaat de Gap per postcodegebied of, meer zinvol, per wijk of dorp.

b) Aanbod Wonen en Zorg 2040

Hieronder is een overzicht opgenomen van actuele en inspirerende voorbeelden in Utrecht en elders in het land. Omdat voorbeelden vrijwel nooit een-op-een zijn te kopiëren, bundelen we de verschillende vormen hieronder in 10 variaties. Vanuit het project (met het zorgkantoor) bieden we gemeenten aan om met dit palet in gesprek te gaan en te zoeken naar concrete projecten. De concrete kansen en mogelijkheden zullen samenhangen met kenmerken in de lokale situatie, waarbij het reeds bestaande aanbod, kenmerken van de bevolking, marktsegment, spreiding van voorzieningen, e.d. een rol spelen.

	Variant	Betrokken partijen	Geschikt voor ZZP			Voorbeelden
			4	5-7	6-8	
1.	Zorgwoningen	Beleggers/ontwikkelaars zonder vaste zorgpartner	x		x	Syntrus Achmea AM Let's Live Confinnimo State Hilligersberg Apollo
		Initiatieven lokale woningcorporaties zonder vaste zorgpartner	x		x	Nieuwe Lindescote
2.	Geclusterde zorgwoningen, serviceflat / verzorgingshuis 2.0, omgebouwde scholen, kantoren.	Initiatieven lokale woningcorporaties Veelal in samenwerking met zorgorganisatie	x		X	Wonen, Zorg en Ontmoeten St Jacob Haarlem www.korian.nl/ Dagelijks leven
3.	Bestaande geschikte appartementen	Woningcorporatie / belegger i.s.m. zorgorganisatie	x		x	Verzorgd wonen Nieuwegein Kattenberg Aalten
4.	Inclusieve wijk	Zorgorganisaties, gemeenten, welzijnsorganisaties	x	x	x	De Posten Enschede Oranjepark Ermelo
5.	Landgoed/zorgboerderij	Belegger, zorgorganisatie	x	x	x	Zorgerf Buitenland Grootenhout
6.	Zorghotel voor tijdelijk verblijf met ondersteuning	Zorgorganisatie, belegger, hotelketen.	x		x	Van der Valk De Wartburg Zorgspectrum
7.	Burgerinitiatieven	Woningcorporatie, burgers		x		OdenseThuis Het Zorgcluster, Oerle ('t Stoom) Gedragen Wonen Nieuwland (Splitsing van eengezinswoningen) Vledder Knarrenhof Ubuntuplein Zutphen
8.	Specifieke bouw voor verpleging/verzorging, evt. intramuraal	Veelal zorgorganisatie, soms met corporatie of belegger	x	x	x	Bekende verpleeghuizen in vele vormen IVVU-Verpleeghuis van de toekomst
9.	Gespikkeld wonen	Woningcorporatie	x			Couwenvoven
10.	Versterking steunsystemen wijk en dorp; welzijn/ontmoeten SOG-expertise in de buurt, Gidsfunctie	Gemeente, welzijnsorganisaties, zorgorganisaties, woon-/zorgcoöperaties.	x			Voorbeelden Platform31 OMU Oost voor Elkaar IVVU-project ONZe IVVU-project Steunsystemen IVVU-project ONUe

Alle	Zorgtechnologie en domotica, meerwaarde in alle settings	Verschillende aanbieders, verschillende opvolgsystemen	x		x	In zorgorganisaties In de wijk IVVU-project
Proces	Domeinoverstijgend werken	Verbeterde arrangementen	x	x	x	Opella

3.4 Andere partijen

Elke inspiratiesessie wordt voorbereid met de betreffende gemeenteambtenaren en zorgorganisaties. Het is belangrijk dat die ook hun visie op wonen en zorg in de sessies inbrengen. Mogelijk is het zinvol of gewenst lokale corporaties aan de sessie toe te voegen of ook ontwikkelaars/beleggers. Vanuit het project zijn er reeds contacten met Aedifica en Syntrus Achmea, maar ook kan gedacht worden aan bijvoorbeeld Confinnimo, AM en Apollo.

Verder zijn thuiszorgaanbieders belangrijk, omdat een deel van de toename van de vraag in de thuissituatie zal worden aangeboden.

4. Communicatie

Behalve goede voorbereiding van deze sessies met ambtenaren en zorg, is het nodig te werken aan communicatie; via de nieuwsbrief maar mogelijk ook breder, door middel van persberichten en nieuws op de betreffende websites. Het communicatiemiddel wordt aangepast aan de stakeholder in relatie tot het doel.

5. Tot slot

Met dit plan van aanpak maken we een start met het genereren van kansen en mogelijkheden en het vinden van projecten. Dit doen we natuurlijk niet in een vacuüm. Er is al veel gaande in Utrecht en daarom is het belangrijk om in de voorbereiding van de sessies de dialoog ook al te zoeken.

Omdat de capaciteit binnen het project niet onbeperkt is én omdat we een incrementele benadering kiezen, waarin we leren van de voorafgaande stappen, bepalen we gedurende de fase met de eerste sessies, of de aanpassing van de gekozen opzet nodig is. Denkbaar is overigens dat meer en andere expertise nodig is voor de sessies dan die van de projectleiding. Dit beslissen we uiteraard in overleg met de stuurgroep.